

**VEFATININ 10. YILI DOLAYISIYLA
KARINCA DOSTU BİR AĞUSTOS BÖCEĞİ: BARIŞ MANÇO (1943-1999)**

Muhammet Sani ADIGÜZEL *

ÖZET

Fabl denince ilk akla gelen isim La Fontaine'dir. La Fontaine 12 fabl kitabı yazmıştır. Bu kitaplardaki fabl sayısı 200'den fazladır. Ağustos Böceği ve Karınca, La Fontaine'nin Birinci Kitap'ının ilk fablıdır. La Fontaine, Birinci Kitap'ta, "Başlarken" adlı manzum ön sözde, böyle bir eseri neden yazdığını belirtir. Altı mısralık bu bölüme göre yazarın gayesi hayvanlar yoluyla insanları eğitmektir. La Fontaine'nin fabllarına dil eğitiminde kullanılan ders kitaplarında neredeyse bütün dünyada hâlâ yer veriliyor olması yazarın gayesine ulaştığını şeklinde yorumlanabilir. İnsanları eğitmenin başka yolları da vardır. Bunlardan biri de müziktir. Bu çalışmada, La Fontaine'nin fabl türü ile yaptığını müzikle yapmaya çalışan Barış Manço'nun yazdığı şarkı sözlerine eğitim değerleri açısından yaklaşılabilecektir.

Anahtar kelimeler: eğitim değerleri, müzik, Barış Manço, La Fontaine, çocuk edebiyatı.

**A CRICKET THAT IS FRIEND OF ANTS: IN MEMORIAM OF BARIŞ
MANÇO 10 YEARS AFTER HIS DEATH**

ABSTRACT

With fables, the first name that comes to mind is La Fontaine. He wrote 12 books containing over 200 fables, the first one being "The Ant and The Cricket". La Fontaine expresses why he wrote such a work in the preface which is written in verses named "To Start". He states that it was his aim to educate people through stories of animals. The fact that La Fontaine's fables have a place in language education coursebooks throughout the world today can be interpreted as the author's success in reaching his goal. There are other ways to educate people, music being one of them. In this article, lyrics that are written by Barış Manço, who was trying to achieve through his music what La Fontaine achieved through his fables, will be discussed in respect to the values of education.

Keywords: values of education, music, Barış Manço, La Fontaine, child literature.

1. GİRİŞ

"Bir musibet bin nasihatten yeğdir." Bu atasözü pek çok masalın ana fikri olarak kabul edilebilir. Ana fikirler esas alındığında masallar âdeta nasihatın musibetle verilmeye çalışıldığı anlatım türleri gibidirler. Biraz ayrıntıya girilirse masalların 'kıssadan hisse' bölümünü bütün bir masal için geçerli saymak ve burada geçen kelimeleri 'musibet' ve 'nasihat' şeklinde okumak da mümkündür. Masalların sadece bu son bölümüne bakarak bile onlara niçin milletlerin çocukluk dönemi ürünleri dendiği kolaylıkla anlaşılabilir. Yine aynı şekilde çocuklukta öğrenmenin büyük ölçüde tecrübeye dayandığı fikri en güzel ifadesini masalda bulur.

Bir anonim halk edebiyatı türü olan masala bir yazarın eli değerse ne mi olur: Fabl. İsmi bu türle anılan Fransız yazar Jean de La Fontaine (1621-1695) çok sayıda masalı manzum olarak kaleme almıştır. Sayıları 200'ü aşan bu masallar arasında, Türk edebiyatında en fazla tartışma yaratanı, hiç şüphe yok ki, "Ağustos Böceği ve Karınca" fablıdır. Tartışmanın seyri hakkında bilgi sahibi olmak için öyle fazla uzağa gitmeye de gerek yok. Herhangi bir internet terminalinden çıkılacak küçük bir yolculuk kafidir. Mizahî yönü ağır basan bu tartışmanın çok ciddi katılımcıları da vardır. Bunlardan biri de günümüz şairlerinden Sezai Karakoç (d.1933)'tur. Karakoç'un ilgili şiirine geçmeden önce, tartışmanın yönünü göstermesi açısından, Sabahattin Eyüboğlu (1909-1973) çevirisiyle, La Fontaine'nin "Ağustos Böceği ve Karınca" fablını okuyalım (La Fontaine 2007: 9):

"Ağustos böceği bütün yaz,
Saz çalmış şarkı söylemiş.
Karakış birden bastırınca
Şafak atmış zavallıda;
Bir şey bulamaz olmuş yiyecek:
Koskoca ormanda ne bir böcek, ne bir sinek.
Gitmiş komşusu karıncaya:
— Aman kardeş demiş, halim fena;
Bir şeycikler ver de kışı geçireyim,
Yaz gelince öderim,
Hem de faizi maiziyle;
Ağustos geçirmem bile.
Ödemezsem böcek demeyin bana.
Karınca iyidir hoştur ama
Eli sıkıdır: Can verir, mal vermez.
— Sormak ayıp olmasın ama, demiş;
Bütün yaz ne yaptınız?
— Ne mi yaptım demiş? ağustos böceği;
Gece gündüz şarkı söyledim,
Fena mı ettim sizce?
— Yooo, demiş karınca ne mutlu size;
Ama hep türkü söylemek olmaz;
Kışın da oynayın biraz."

* Yrd. Doç. Dr. Abant İzzet Baysal Üniv. Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü Öğr. Üyesi

Teşbihte hata olur mu? La Fontaine'in bu fablı etrafında yazılanlara bakılırsa

olur. Yazar okuyucusuna eserinin bir teşbih ürünü olduğunu unutturmuş olmalı ki, ağustos böceğinin yaşını hesaplayanı mı ararsınız; yoksa karıncadan onun intikamını almak isteyen mi? Evet, hepsine rastlarsınız. Ama burada bunlardan sadece birini anmak istiyoruz: “Ağustos Böceği Bir Meşaledir.” Sezai Karakoç, karıncaya dokundurmadan ağustos böceğini göklere çıkardığı bu uzun şiirinde, herhangi bir varlığı haklı çıkarmak için başka bir varlığı suçlamanın doğru olmadığını La Fontaine’e göstermek ister gibidir:

“Ey masalcı adam iftira ettin sen
Bu harikalar harikası böceğe
Onu suçladın tembellikle
En çalışkan onu görüyorum ben
Hiçbir karşılık beklemeden
Yazı ağustosu çamı çınarı
Tanıtıyor bize yazı ağustosu çamı ve çınarı” (Karakoç 2006: 680)

La Fontaine’nin fablları 12 kitapta toplanmıştır. “Ağustos Böceği ve Karınca” birinci kitabın birinci şiiridir. Birinci Kitap’ın diğerlerinden farkı bu kitapta bir de manzum ön söz olmasıdır. Yazarın fablları hangi gayeyle yazdığını belirten “Başlarken” adlı bu ön söz şu kadardır:

“Ezop’tur babası benim masallarımın.
Tarihleri uydurma olsa da bunların
Ders alacak doğru şeyler vardır içinde.
Her şey konuşur burada, balıklar bile.
Bütün söyledikleri bizleredir ama:
İnsandır eğittiğim hayvanlar yoluyla” (La Fontaine, 2007: 8)

Görüldüğü gibi temsili bile olsa ağustos böceği ile karınca arasında bir kavga vardır. Aslında kavganın oyuncularından ziyade iki takım taraftarları arasında çıktığını söylemek daha doğru olur. Bu kavgayı ilk çıkartan da La Fontaine’dir. Onun hayvanlar yoluyla insanları eğitmek amacıyla sahneye koyduğu bu temsili beğenmeyip de senaryoyu değiştirmek isteyenler kavgaya daha sonra dahil olmuşlardır. Ancak “toplumun acımasız katılığı ve çalışmaya zorlayıcılığı”ni temsil eden karınca ile “sanatçının sorumsuz yaşama ve şakıma isteği”ni temsil eden ağustos böceği (Buck 1951) sürekli kavga edecekler diye bir şey yoktur. Bunlar pekâlâ ortak bir noktada buluşabilirler. Çünkü nasıl ağustos böceğinin karnını doyumak için karıncaya ihtiyacı varsa, karıncanın da can sıkıntısından kurtulmak için ağustos böceğine öyle ihtiyacı vardır. Nitekim bu ikisi arasında anlaşmazlık istemeyenlerin bulunduğu formül de aşağı yukarı böyledir.

Türkiye’de toplum ve sanatçı arasındaki diyalogu en iyi kuran sanatçılardan biri de Mehmet Barış Manço (1943-1999)’dur. Manço’nun, toplumunun hemen her kesimiyle, yani 7’den 77’ye kurduğu bu diyalogun baş aktörleri ise, ‘Adam Olacak Çocuk’lardır. Barış Manço ve çocuklar. Bu ikilinin ne anlam ifade ettiğini kendi ağızlarından dinleyelim. Önce çocukların, yani karıncaların; sonra Barış Manço’nun, yani ağustos böceğinin düşüncelerini öğrenelim.

Barış Manço ve Çocuklar

Karıncalar ağustos böceği hakkındaki duygu ve düşüncelerini, onun bir kış günü, yine bir karıncayı ziyareti sırasında, 1 Şubat 1999 tarihinde vefatı üzerine, Türkiye’nin dört bir yanında açılan taziye defterlerine yazarak açıklama imkânı buldular. Sayıları 120’yi aşan bu defterlerin taranması sonucu elde edilen seçkiden (Ökten ve Ak 2000), isim belirtmeden, birkaç örnek verelim:

“Küçüklüğümde beri her bayram sabahı senin o güzel parçanla uyandım. “Bu gün bayram, erken kalkın çocuklar.” İnan artık sen bu dünyada olmasan da, ben yine her bayram sabahı seninle uyanacağım.”

“TV programı için 150 değişik ülkeye giden Barış MANÇO, gittiği her ülkede sevildi. Biz de her hafta 150 değişik ülkeye gittik televizyonlarımızın başında. “Adam olacak çocukları” vardı Barış MANÇO’nun. Adam gibi adamları vardı. O küçük çocuklara anne ve babalarının yediremediği ıspanağı, içiremediği sütü, onların o minicik akıllarına girerek yedirdi ve içirdi.”

“Pazarları kalktıgımda, ilk senin sesini duydum. Senin deyişinle biz ‘yarınların adam olacak çocuklarıydık’. Yine ilk seninle öğrendik ağlamayı, belki bir 2Gülpele’yle, Dağlar Dağlar’la, ‘Kol Düğmeleri’yle, ‘Unutamadım’la. ‘Kara Sevda’landık seninle. Ne ‘Nane Limon Kabuğu’ kaynatmadığımız, ne de ‘Domates Biber Patlıcan’ yemediğimiz kaldı seninle. Eşeklerle, aylarla arkadaş olduk en çok.”

Senin hiç kasetin yok bende, fakat şu sıralar duyduğum tüm parçalarında, meğer ne çok anım varmış. Şehrazat’ta bale yapmışım, ‘Güle Güle Oğlum’la ortaokuldaki ilk anım, ‘Kol Düğmeleri’ ilk çaldığım parça, ‘Hatırlasana’ ile Tamer ile ilk dansım...”

“Senden öğrendim çocukları sevmeyi, onlara yaklaşmayı. Senin dilinden konuştum onlarla ve bir anaokulu öğretmenim oldum. Başta ‘Arkadaşım Eşek’, ‘Ayı’ olmak üzere, onların minicik dudaklarında mırıldandıracığım, seni ve şarkılarını.”

Çağdaş Türk Ozanı Barış Manço

Bu örneklere Birgül Yangın’ın onun ölümünden hemen sonra hazırladığı lisans tezi de ilâve edilebilir (Yangın 2002). Yangın’ın Prof. Dr. Saim Sakaoğlu yönetiminde hazırladığı tezin adı: Çağdaş Türk Ozanı Barış Manço. Yangın’a göre o söylediği 116 şarkının 93’ünün sözlerini kendi yazmıştır. Buna rağmen Barış Manço’ya şarkı sözü yazarı demek pek doğru olmaz. Bu konuda Eşi Lale Manço da Yangın gibi düşünmektedir:

“Esasında Barış, müzikle pek ilgilenmiyordu. Söylemek istediğini söylüyor, müzik de sadece ona eşlik ediyordu. O esasında bir halk şairi idi. Halk şairi olabilmek için ille de saz çalmak gerekmiyor.” (Tunca 2005: 139)

Aslında Barış Manço'nun kendi hakkında yaptığı değerlendirme de bundan çok farklı değildir. Onun için de müzik birinci planda değildir. Birinci planda dünyaya geliş amacı saydığı düşünce aktarma işi vardır:

“Bu dünyaya şarkıcı olarak gelmedim. Ben, düşüncelerimi aktarmak için bu dünyaya geldiğime inanıyorum. Bu düşünceler, bazen müzik eşliğinde daha güzel, daha şirin, daha hoş algılanıyor. Onun için bana verilen bu nimeti kullandım.

Ben her şeyi gayet güzel anlattığıma inanıyorum. Bunun yanında her şeyin de gayet güzel algılandığına inanıyorum. ‘Acaba şunu anlatamadım mı?’ diye kendimi hiç sınırlamadım. Kendimi sınırlamadığım gibi, dünyanın en iyi anlatım dilinin de kendi anadilim olduğuna inanıyorum.

Türkçenin çok muazzam bir esnekliği olduğunu düşünüyorum. 2,5 yaşındaki çocuğun anlayabileceği şekilde de anlatıyorum şarkılarımı. Kırk yıl kafasını çalıştırsa da ‘Bu adam ne demek istiyor?’ diye zorlayacak şekilde de anlatıyorum.” (Tunca 2005: 82)

Manço'nun bu düşüncelerini birbiriyle ilgileri bir üçleme teşkil eden şarkılarından hareketle göstermeye çalışalım:

1. Evlilik

Manço'nun 1974'te çıkan “Nazar Eyle Nazar Eyle – Gülme Ha Gülme” plağı ile ilgili olarak dönemin müzik dergisi Hey'de yapılan bir yorum, onun “Bu adam ne demek istiyor?” diye sorulan şarkılarından biri hakkında bir fikir vermektedir:

“Her plağı ile bir öncekini aşan Barış Manço'yu yine değişik bir denemesi olan Nazar Eyle Nazar Eyle'de dinliyoruz. Sözlerinden anlam çıkaramadığımız yapıt, müzikal açıdan tek kelimeyle mükemmel.” (Tunca 2005: 75)

Hey dergisi şarkı yorumcusunun sözlerinden anlam çıkaramadığını söylediği, bize göre bir gencin evlilik hayalini anlatan, Nazar Eyle adlı şarkı şöyledir:

“Nazar eyle, nazar eyle;
Nazar eyle, nazar eyle;
Gel yanıma, pazar eyle;
Gel yanıma, pazar eyle.
Yüce Hakan, sefere gitmiş,
Bilge Hatun, dokuz doğurmuş.
Dokuz oğlan, beş yaşına gelmiş
Dokuzu birden kılıç kuşanmış.
Nazar eyle, nazar eyle;
...
Sırma saçlı kırk güzel gelmiş,
Levent boylu kırk yiğide varmış.
Düğün dernek kırk gece sürmüş.
Kırk deve, kırk koyun kurban kesilmiş.
Nazar eyle, nazar eyle;

...
Avucuna bir kuş konmuş,
Biri tutmuş kanadın yolmuş.
Biri kesmiş, öteki yemiş.
Garip Barış: “Hani bana?” demiş.
Nazar eyle, nazar eyle;
...
Bir Türk masalının şarkı formunda düzenlendiği intibayı uyandıran bu eserde ne demek istendiği, son bölüm dolaylı bir şekilde nesre çevrilerek, kısaca şöyle özetlenebilir: Kendisi de masal kahramanları gibi gözler kamaştırıcı bir törenle evlenmek isteyen anlatıcının, beş parmağın beşinin bir olmamasıyla ilgili halk inancına göndermede bulunarak, “Garip Barış: “Hani bana?” demiş” dediğine bakılırsa, onunla, önce nazar eyleyip sonra yanına gelmesini isteyen kız arasında, ailelerin eylediği pazarın el sıkışmaya kadar götürülememesi üzerine, henüz mutlu bir sona ulaşamamıştır.

Manço'nun şarkı sözlerini yazarken, Türk halk kültüründen nasıl yararlandığını göstermek amacıyla, söz konusu şarkının son dörtlüğünün tekerleme hâlindeki bir versiyonunu olduğu gibi aktaralım:

“Bir kuş varmış
Başparmak tutmuş
İşaret parmağı kesmiş
Orta parmak pişirmiş
Yüzük parmağı yemiş
Serçe parmak: “Hani bana!” demiş”

Manço'nun buna benzer uygulamaları başka şarkıları için de söz konusudur. “Hiçbir şeyi folklordan olduğu gibi almıyorum, kendi kafama göre yeni baştan yazıyorum” diyen Manço, konu ile ilgili görüşlerini şöyle açıklar:

“Aslında ‘Halil İbrahim Sofrası’ diye bir deyim yoktur. ‘Halil İbrahim Bereketi’ vardır. Bir de ‘Zekeriya Sofrası’ diye bir deyiş vardır. Yıllardır, kendi absürd anlayışım içinde çaktırmadan sürdürdüğüm başka bir taktik bu.

Borcunu ödemeyen adam! Hiçbir şeyi folklordan olduğu gibi almıyorum, kendi kafama göre yeni baştan yazıyorum. Keza ‘Sarı Çizmeli Mehmet Ağa’nın da ‘Gel senin borcunu ödeyeyim’ dediği vaki değildir. Sarı Çizmeli Mehmet Ağa, kim olduğu bilinmeyen bir insandır. Benim şarkımda onun bunun borcunu ödeyen, aslında ödemeyen, dümenden birisi gibi geçiyor. Keza yıllar öncesinden benim ‘İşte Hendek, İşte Deve’ diye bir şarkım vardır, öyle bir deyim de yoktur. ‘Deveye hendek atlatmak’ diye bir tabir vardır. Ben birtakım benzetmeler, çağrışımlar yaparak başka şekillerde söylüyorum. ‘Halhal’ unuttuğumuz bir halk takısıydı, onu hatırlattım ben. Maşallah şimdi herkes yeni baştan takmaya başladı.” (Tunca 2005: 131-132)

2. Çalışmak

Manço'nun şarkıları bu bakımdan incelenmiştir. Yangın lisans tezinin bir bölümünü bu konuya ayırmıştır. Yangın'a göre Barış Manço'nun eserlerinde, bazıları birden fazla geçmek kaydıyla, 49 atasözü ve 428 deyim ve deyim hükmünde olan tabir vardır (Yangın 2002). Onun, içinde dikkat çekecek kadar fazla atasözü ve deyim barındıran şarkısı için, çalışıp kazanmanın övüldüğü, 'Kazma' örnek verilebilir:

Selam büyükler, merhaba çocuklar,
Bu akşam size, yine bir öyküm var.
Dilim sürçerse, kusura bakmayın.
Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var.
Diyeceğim o ki, kişi yetinmeli
Yaşam dediğin incecik bir çizgi,
Namus, şeref, onur, hepsi güzel amma,
En önemlisi helâl alın teri.
Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür dersin;
Kaz gelen yerden tavuğu esirgemezsen;
Bu kafayla bir baltaya sap olamazsın amma,
Gün gelir, sapın ucuna olursun kazma!
En güzel pılav Dimyat'ta pişer,
Yanında hoşaf ne güzel gider.
Sen yan gelip yatar, karnın guruldarken,
Evdeki bulgur herkese yeter.
Şam ipeğinden, urba giysen de,
Zemzem suyuyla yıkansan bile,
Dünya ahret bir keyif sürmek için,
Mutlak dökmeli, helâl alın teri.
İnsanın bir kez ters gitmesin işi,
Muhallebi yerken kırılır dişi.
Kazma olmaya özenmeyin dostlar,
Alın teriyle kazanan, en mutlu kişi.
Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür dersin;
Kaz gelen yerden tavuğu esirgemezsen;
Bu kafayla bir baltaya sap olamazsın amma,
Gün gelir, sapın ucuna olursun kazma!

Bu şarkıda geçen atasözleri sırasıyla şunlardır: 1. Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır. 2. Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür. 3. Kaz gelen yerden tavuk esirgenmez.

Bu şarkıda geçen deyimler sırasıyla şunlardır: 1. dili sürçmek, 2. helâl alın teri, 3. bir baltaya sap olamamak, 4. Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak, 5. yan gelip yatmak, 6. zemzem suyuyla yıkanmak, 7. keyif sürmek, 8. işi ters gitmek, 9. muhallebi yerken dişi kırılmak.

Manço'nun hedef kitlesi acaba sadece çocuklar mıydı? Onun hedef kitlesi, bir TV programının adından da anlaşılacağı üzere, 7'den 77'ye toplumun bütün

kesimleriydi. Zaten birbiriyle iç içe yaşayan çocukların, gençlerin ve yaşlıların istense bile ayrı ayrı ele alınması çok zordur. Gerçek hayatta birlikte yaşayan bu gruplar, bir görüşe göre topluma ayna tutma işlevi gören, sanat ve edebiyat hayatında niçin kolaylıkla ayrılırlar ki? Nitekim Manço'nun çocuklar tarafından beğenilen şarkılarının aynı zamanda gençler ve yaşlılar tarafından da beğenilmesi bu iddiayı destekler mahiyettedir. Zaten, sanatçının kendi ifadesiyle, bu şarkılar özellikle çocuklar düşünülerek yazılmış da değildir:

“Zannediyorum çocuklar beni daha çok Tarzan, Red Kit falan gibi bir resimli roman, bir masal kahramanı gibi görüyorlar. Dış görünüşüm, kıyafetlerim, takılarım ve de onların çok anlayacağı dille şarkı söylemem onlara cazip geliyor. Büyük bir kısmının gözünde Tarkan'dan bir farkım yok. Karşı karşıya geldiğimizde şaşkınlık içinde bakıyorlar bana, 'Aaa bu da babamız gibi birisiymiş' diye. Ama özellikle çocuklar için şarkı yazmıyorum. 'Arkadaşım Eşek' şarkısını ben çocuklar için yazmadım. Fakat çocukların çok iyi anladığını görünce olayın biraz daha üzerine gidip, bir çocuk programında söylemeyi yeğ tuttum.

Ondan önce 'Sarı Çizmeli Mehmet Ağa'yı sevmişlerdi çocuklar. Ve benim gündemdeki son parçam 'Halil İbrahim Sofrası' ki müzik zamanlaması, söz ve içerik bakımından altı dakika süren en ağır parçamdır. Muazzam uzun sözler var ve çoluk çocuğun dilinde bu parça. Normalde çocukların küçük bir kısmı bile ezberlemesinin çok zor olduğu bir şarkıdır ama öyle. Oralarda kendilerini bulabildikleri bir şeyler mutlaka oluyor.” (Tunca 2005: 131)

3. Okumak

Manço şarkılarını acaba hangi yaş çocuklar için söylüyordu? Onun 'Adam Olacak Çocuk' programını daha çok anaokulu çocuklarıyla yaptığı düşünülürse, bu soruya, 0-6 yaş grubu çocuklar şeklinde bir cevap verilebilir. Bu arada hemen belirtelim ki, Manço'nun çocuklara gösterdiği ilgi sadece şarkılar ve televizyon programlarıyla sınırlı değildir. O, 1993-1995 yılları arasında, Milliyet gazetesinde çocuklarla ilgili yazılar da yazar. Köşesinin ismi ise, "Oku Bakiiim"dir. Gazetede köşesine böyle bir isim verdiği göre onun hayatında okumanın ayrı bir yeri olduğu rahatlıkla söylenebilir. Öyle anlaşılıyor ki, Manço'nun her türlü iyi, güzel ve doğruya ulaşmada anahtar kelimesi okumaktır. Onun programlarında çocuklara sık sık okuduğu "Ayı" şarkısında da nakarat bölümü bu kelime üzerine kuruludur:

"A"de bakayım, "A", bi de "Y" de, "Y"
Şimdi bi de "I", "I"
"Oku bakiiim: AYI! Oku bakiiim: AYI!"

2. SONUÇ

İnsanları kabalıktan uzaklaştırmanın yolu okumaktan geçer. Bunu çok iyi bilen Anton Çehov da, "Ayı" adlı bir oyun yazarak, insanları kaba davranışlardan uzaklaştırıp nezakete kavuşturmanın okumaktan geçtiğine dair inancını belirtir (Çehov 2007). Çehov, ölümünden az önce yazdığı, bu yüzden bir tür vasiyetname niteliği taşıyan "Nişanlı Kız" da ise, çok önem verdiği okumayı hemen her şeyin önüne koyar. Eserin

ortalarına doğru hikâye kahramanlarından biri diğerine evlilikten vazgeçip yüksek öğrenim yapması için tavsiyede bulunur. Bu tavsiyeyi adam olacak bütün dünya çocuklarına yapılmış kabul edip, onlara niçin okumaları gerektiği konusunda bir ışık tutması için, Barış Manço'nun "Oku bakayım" anonsuyla, mikrofonu Anton Çehov'a uzatalım:

"Öğrenim yapmaya gitseydiniz eğer! Yalnızca öğrenim görmüş, aydın, kutsal kişilerdir topluma gerekli olanlar. Böyleleri ne kadar çoğalır, yeryüzü Tanrı'nın cennetine bir o kadar daha benzeyecektir. O zaman kentiniz yavaş yavaş değişecek, ters yüz olacak, her şey sihirli bir değnek dokunmuşçasına, tanınmaz bir görünüm kazanacaktır. Pek büyük yapılar, cennet gibi bahçeler, görülmemiş fiskiyeler, tertemiz yürekli insanlar dolduracaktır buraları...." (Çehov 2006: 666)

KAYNAKÇA

- La Fontaine (2007), Masallar, Çev. Sabahattin Eyüboğlu, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yay.
Karakoç, Sezai (2006), Gün Doğmadan, İstanbul: Diriliş Yay.
Çehov, Anton (2006), Köpeğiyle Dolaşan Kadın (Otuz Yedi Seçme Öykü), Çev. Ergin Altay, İstanbul: Türkiye İş Bankası Yay.
Çehov, Anton (2007), Kısa Oyunları (Dokuz Oyun), Çev. Tansu Akgün, İstanbul: Mitos - Boyut Yay.
Buck, Eva (1951), "L'Enseignement du Français", İÜ Edebiyat Fak. Yay.dan naklen: Alptekin, Turan (1982), Kompozisyon Bilgisi, Ankara: AİTİAYay.
Tunca, Hulûsi (2005), Barış Manço: Uzun Saçlı Dev Adam, O Bir "Masal"dı, İstanbul: Epsilon Yay.
Ökten, Nazlı; Ak, Feyza (2000), O Bizi Çok Sevmiştii, Barış'ın Ardından Kim, Ne Dedi, İstanbul.
Yangın, Birgül (2002), Çağdaş Türk Ozanı Barış Manço, Ankara: Akçağ Yay.